

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-as PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:
Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:
MÓRICZ PÁL.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-utca 2. szám. — Telefon 412.

Operette a városházán.

— Ülészék a t. szünügyi-bizottság. —
Irta: Móricz Pál.

Ha visszagondolunk a március havának utolsó délutánján lezajlott szünügyi-bizottsági ülésre — csak az a kár, hogy nem lehet színpadon is bemutatni ezt a jelenetet! Buffót innét szerződhetne — több kiváló erőt is — Zilahy . . . Egyre inkább megerősödik felfogásunkban az a tudat, hogy valóban elkövetkezett az utolsó órája annak, miszerint a debreceni városi színház modern alapon, nemcsak a helyiségében érte! Szervezetében is modern alapon reformáltassék.

Nem szándékunk *hombáriádát* írni a jelenleg működő színiigazgató érdekében! A multak tapasztalatai alapján állítjuk, hogy ez az ugynevezett szünügyi-bizottság csupán kolonc a debreceni szünügyi élet nyakán. Ez a szünügyi-bizottság a maga jóbácsijaival a képtelenségek Eldorádóját teremtette meg nálunk, de máshol is, ahol az özőnvi-előtti idők hagyományából kifolyólag fentartják ezt az elavult bizottságot! Ez a bizottság állítólag a nagy közönség érdekeit, a jóerkölcsök szüzies himporát, a magasabb művészeti hivatás fentartását őrizi és képviseli a mindenkori igazgatókkal szemben. Holott Szegeden csak nemrég rekesztettek ki — a sajtó leleplezése miatti kénytelenségéből! — egy a szünügyi-bizottság kebelébe tartozott Gonosz Pistát, ki szelid nyomással valami kacagós szemű, bájdus színész hölgy szerződését — illetőleg nem szerződését miatt csiklandozta a kis zsarnokok furulyukába szorított szegény direktort.

S talán csak Szegeden estek meg, esnek meg ilyen történelmek? Nálunk sohasem illatoztak volna még ilyen pacsul szagu esetek? Eh, he! Szagot érzek . . .

Hiszen azt a mindig hangoztatott „nagy közönség érdekéből“ sulyos szöveget mérlegelve is észbontóan furcsa tapasztalatra jutottunk legutóbb! A szün-

ügyi-bizottságnak most lezajlott operette előadásából szegezzük le az ott — jeles buffók közreműködésével nyíltan kifejezett, sőt jegyzőkönyvbe is foglalt felfogást. Mondom a közönség érdekeinek megvédéséről volt szó.

A szegény Zsül direktor:

— Legmélyebb hódolatom kifejezése mellett vagyok bátor a mélységesen tisztelt nagyérdemű szünügyi-bizottságot a legteljesebb alázattal felkérni, miszerint kegyeskedjenek- és méltóztassanak 25 százalékos helyárfelemelést a legkegyelmesebben engedélyezni azon estékre, midőn most az olasz-énekes társaságot a debreceni színpadon vendégszerepeltetem . . . Ke-Kérem! Földreborultán kérem a kegyelmes jószívű bizottsági tagurakat: *huszonöt percentre* könyörüljenek rajtam.

A buffók egyike:

— Hallatlan! Ismét huszonöt perccel akarja terhelni a nagyérdemű közönséget! Hallatlanabb még annál is, midőn a grófné a vízbefúladt.

Másik buffó:

— Pedig bizonyosan *svindleráj* lesz ez is! Nem *taljánok*, hanem csehek lesznek ezek az énekesek is.

A buffók kara:

— Egy életünk, egy halálunk! Ámde a nagyérdemű színház látogató közönség rovására nem engedünk egy fitying helyáremelést sem. Megértette kend, direktor?

A jobsorsra érdemes szegény Zsül direktor végre csakugyan a helyzet magaslatáig emelkedik.

— Kérem! a mélyen tisztelt bérlőközönséget nem érinti ez a helyáremelés. Rendes bérletben fogják élvezni az olaszokat és a Rigolettót . . .

A buffók kara lelkesen énekelni kezd.

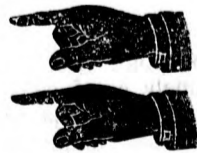
— Az asszony ingatag! Kedves direktorkám, igazán jól hallottuk? Hát csak a *paraszt*nak kell fizetni a felemelt helyarat, aki ugysis napról-napra fizeti a jegyét! Hogyne adnánk meg a helyár emelést . . . A paraszt? . . . Az más! Az fizetheti a percentreket! Szánalmunkra méltó direktor te is belesavanyodhatsz a

vállalkozásodba. Mert ez a testület bérelt páholyának oszlopai közül szemléldődvén, a színpadi élet nyomoruságait, állandó akadályversenyét, nyomasztó terheit nem ismeri, nem is akarja ismerni! Legfeljebb mig fiatalabbak vagyunk a *diótörésre*! . . . Az öltözőkhöz vezető ajtók kulcsáért epekedik a szívünk? De a direktor nehéz, többször képtelen helyzetét nem méltányoljuk! Ha a primadonna bokája kificamodott, ha a hős tenor gyomrát megfeküdte a „pájsli“, ha az énekes személyzet körében nátha-és influenza kór dühöng, mindjárt felzúdul a buffók kara.

— Már megint műsor változás! meg kell kövezni ezt a tehetetlen direktort, bár Krecsányi Ignácznak, bár Komjáthynak, bár I. Makó Lajosnak, vagy „kedves, aranyos Zsül“-nek is nevezik ezt az áldozatot. Még szép, hogy az időjárás miatt is nem a mindenkori direktiót okolják?

Hát még azok a különféle utakon, módokon, nyomásokkal megnyilvánuló befolyásolási kísérletek a szerződtesek kierőszoakolásánál, vendég-játszók ajánlatásánál? . . . Valóságosan kiirtják az igazgatóból az önértetet. Megbénítják a cselekvési képességét. Rákényszerítik a bűjőcskázásokra, a komoly valóságban soha be nem váltható ígéretésekre! Végül azután mégis nekik áll feljebb. „Judást“ kiáltanak rá. Midőn színvonalon álló nagy művész társaság fentartásával a legmesszebb menő anyagi áldozatokat hozza a mindenkori direktor! Nekik ez nem elég! Valósággal rákényszerítik olyan újabb- és újabb áldozatokra, mondhatom: a legtöbbször felesleges áldozatokra, melyek anyagilag is megzavarják az igazgatók számítását. Bánják is ők! Minden másra tekintet nélkül lovagolnak a vesszőparipájokon, avatatlán kézzel, nagyralátó fensőbbiséggel szagatják rongyokra direktorok, művészek jóhírnevét és egész életük önfeláldozásával szerzett sikereit. Eppen azért a mai versengő, gyakorlatias korban tarthatatlan, képtelen helyzeteket teremtett ez az ősidőkből ránk szakadt színházi bakterkedés! Legfőbb ideje, hogy

Színház után „Angol királynő“.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjszakai izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, szamar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mindenki értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenképp „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-Is Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszertárakban — Ára tizenöt fillér — három

modernebb alapra fektessük a színügyünket is.

Olyan önállósított színészetet értünk, mely nem szorul a városnak sem tüzelő-fájára. Potya világítására. Sőt mint „Hallja kend direktor“ pár ezer forintért sem kuncsorog az előszobákban. Árendát fizet a hajlékáért is! Utóvégre ma nap már a színházak dolga is üzlet, amelybe — károsítás nélkül belekaparászni nem szabad. Különösen oly avatlatlan kézzel és pórias hangon, mint azt utóbb is tapasztaltuk; hisz akkor a direktor saját érdekében is *egyedül* a közönség elismerését fogja keresni! És bizvást a néprajzi muzeumba helyezhetjük színügyi Gonosz Pistáék mák- virágos czifra szűrét.

A főrendiház ülése.

(Eredeti tudósításunk.)

Budapest, április 1.

Desseffy Aurél elnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

Elnöki előterjesztések után jelenti, hogy a betegsége által akadályozott Kossuth Ferencet, Sztérényi József fogja helyettesíteni; majd napirend szerint a képviselőház által letárgyalt helyi érdekű vasutakról szóló javaslatokat fogadták el vita nélkül.

Ezután ugyancsak vita nélkül elfogadták az tpari és kereskedelmi árusításnak Budapest területén a vásári vasárnapokon való korlátozásáról és az állami munkásbiztosítási hivatal ügyviteli és a hivatali alkalmazottak fegyelmi szabályzata tárgyában a kereskedelmi miniszter jelentésére hozott képviselőházi határozatot, illetve törvényjavaslatot.

A kongruáról.

Következik a kongruáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Várossy Gyula kalocsai érsek az első fel-szóló. A lelkészi fizetések rendezésére felajánlott 400 ezer koronát, csak az esetben tartaná elegendőnek, ha ez csupán a latin szertartású lelkészek jövedelmének pótlására fordítatnak. Ámde ebből a nem nagy összegből, még a görög katolikusok is részesednek, ami már kétséssé teszi a kongrua rendezésének eredményességét. A javaslatot általánosságban elfogadja. (Helyeslés.)

Pap J. János aradi püspök: A lelkészi kart hivatásában meg kell erősíteni. Ezt követeli az állam, a jog- és erkölcsi rend érdeke is. Az egyenlőség szempontjából szükséges lenne, hogy az összes felekezetek papjai egyenlő segítségben részesüljenek az állam részéről. Helyesli, hogy a javaslat keresztül viszi az 1878. XX. törvény cikk főbb rendelkezéseit. Hibáztatja, hogy a javaslat megalkotásánál nem számoltak a görög keleti papság speciális igényeivel és nem kérték ki a román egyház tényezőinek véleményét.

A görög keleti püspökökre és esperesekre a javaslat egyáltalán nincs tekintettel. Kérdi, fog-e ezen a kormány a kongrua végleges rendezésekor segíteni. A görög keleti segédlelkészek nős emberek. Ezzel a körülménnyel a javaslat szintén nem számol. Ezért és még sok más fogyatkozásaiért a javaslatot nem fogadja el.

A protestáns lelkészekről.

Gyurátz Ferencz dunántúli evangélikus püspök: Örömmel üdvözi a javaslatot, mint amely égető szükségleteket van hivatva kielégíteni. Sajnálja azonban, hogy az 1600 korona lelkészi alapfizetés változatlanul megmaradt. Belátja, hogy az államnak mérhetetlenül megnövekedtek a feladatai; a lépten-nyomon előtérbe lépő jogos követelményekkel szemben.

Felhívja azonban a közoktatástügyi kormány figyelmét arra, hogy a protestáns lelkész ma hosszú egyetemi tanulmányok után jut el az 1600 koronával dotált lelkészi állásba.

Tekintve, hogy ezek a lelkészek rendszeresen családfőtartók is, valósággal lehetetlen a mai viszonyok közt tisztségüknek megfelelően megélni. A protestáns egyház pedig nem képes nagyobb támogatást adni lelkészeinek, hiszen már is roskadozik az iskola fenntartás és más terhek alatt. A lelkészek megélhetését az anyagi gondoktól mentesíteni kell, mert csak így élhetnek egész lelkesedéssel hivatásuknak. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Károlyi Gyula gróf aradi főispán: Kéri Apponyit, hogy az állami fizetés kiegészítés az állami adóhivatalok útján történjék és hogy az összegről elszámolást adjanak ki, mert megtörténik gyakran, hogy az összeggett a takarékbba teszik, ahol a pénz kamatozik. Kérdi azonban, mi történik ily esetben a kamattal? Az egyházak gyakran nem pontosan fizetik ki az állami hozzájárulási összeget. — A lelkészeknek okvetlenül az adóhivatalok útján kívánja kézbesíteni a pénzt. A javaslatot elfogadja.

Elnök öt perc szünetet ad.

Apponyi beszél.

Szünet után Apponyi Albert gróf válaszol a vita során elhangzott ellenvetésekre. Tény az, hogy a vita során igen méltányos kivánságok is hangzottak el, amik elől a lehetőségig nem kíván elzárkózni. A lelkészi jövedelmi növelését reméli ha az állam pénzügyei javulni fognak, keresztül lehet majd vinni. Igyekezett a lelkészi kar méltányos kivánságait teljesíteni. A görög keleti egyház papjaival szemben is áll az, nem helyes tehát úgy feltüntetni a dolgokat, mintha őket sérelem érte volna. Nem különösen azon intézkedésével, amelylyel az állam ellenőrző befolyást kíván nyerni az egyház ügyekbe. Ez az ellenőrzés tisztán arra fog szorítkozni, hogy az esetleges állam elleni izgatásokat megakadályozza. (Helyeslés.) A lelkészeknek meg kell tanulniok a magyar nyelvet, mert ha akarják az állam segítségét, akkor akarniok kell azt is, hogy az állam és a magyar nyelv érdekében hozott törvények pontosan betartassanak. Aki a javaslat idevonatkozó rendelkezéseivel helyezkedik ellentétbe, az magával az állammal száll szembe. (Helyeslés.)

A főrendek ezután vita nélkül letárgyalták a kongrua és udvarnagyi bíráskodásról szóló javaslatokat, mire az ülés véget ért.

Politikai hireink.

— Cegléd az önálló bankért. — A bankügy és Bosznia. —

— április 1.

Cegléd az önálló bankért.

Ceglédről írják: Husvét hétfőjére nagy népgyűlés rendezését tervezik, amelyen állást foglalnak az önálló bank rendezése mellett. A népgyűlés határozatát küldöttség adja át Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszternek és Justh Gyula képviselőházi elnöknek.

A bankügy és Bosznia.

Bécsből jelentik ezt az osztrák fel-fogásra jellemző hirt: A közös bank kettéválasztása elé, neveztessek az akár kartellbanknak, — akár önállóbanknak, — akár állambanknak, — az osztrák kormány azt a kérdést állítja: mi történjék a bankközösség megszűn-

tesével Boszniával, amelyre az 1888: 26. t.-cikkben adott felhatalmazással a közös bank szabadalma kiterjesztetett. Bosznia-Hercegovina a monarchiához csatolt test és a monarchia melyik államához tartozandósága máig eldöntve nincs. Ha a közös bank ketté választatnék, úgy Ausztria a tulajdon bankja számára követelné Bosznia-Hercegovinát, ami egyértelmű volna a hovatarozandóság preokkupálásával Ausztria számára, amit Magyarországon éppenséggel nem fogadnának különös lelkesedéssel. Azon az áron azonban, ha Magyarország nem zárkóznék el attól, hogy Bosznia-Hercegovina az osztrák örökös tartományokhoz csatoltassék: az osztrák kormány sem zárkóznék el olyan formától, amely Magyarország pénzügyi önállóságát a mainál jobban kidomboríthatná.

Az egyetem kérdéséhez.

Debrecen, március 31.

Egy intercallaris kérdés (új bölcsészeti tanszék felállítására) alkalmából adott magáról életjelt az egyetemi bizottság, melynek folyamán véleményünk szerint eredménnyel kecsegtető kezdeményezés történt. Ugyanis határozatot hoztak, hogy egy nagy küldöttséget sürgősen felküldenek a közoktatástügyi miniszterhez.

Tény és való, hogy e küldöttségnek igenis vannak elérhető céljai, még ha anyagi támogatást egyetemünk részére ez idő szerint nem remélhetünk is.

Maga az ünnepélyes országos ementaátíója a debreczeni egyetem szükségességének, létesítésének a jövő országos feladatok közzé igtatása — hivatott helyről már magában megérdemli ily küldöttség fáradozását és költségeit.

Még inkább érdemesit erre ama ujabban több oldalról felvetett igen életre való eszme, hogy főiskolánk, már fönnálló és a város és egyház által felajánlott nagy áldozataival még kikerekített fakultásai részére kérjük ki az egyetemi jelleget és ezzel járó jogokat.

Legfőbb ideje lenne különben is szakítani az ósdi german egyetemi rendszerrel és áttérni a gyakorlatibb Francia (fakultí) egyetemi szakiskolák rendszerére; mert hiába az életnek a gyakorlatnak kell ma már nevelnünk a felsőbb iskolákban is, míg a tudományok önálló művelését kizárólag ezt szolgáló tudós akadémiára kellene bízunk.

Azt hiszem, úgy rémlik előttem, hogy ebben az irányban talán inkább tudnánk a kormánytól célt érni és talán ezt célozza majd a kiküldött szűkebb bizottság által kidolgozandó új terv is?

Mennyire gyakorlati életre való az ez irányú mozgalom, bizonyossága, hogy több más oldalról is ezt szorgalmazzák, pl. dr. Takács Menyhért jászóvári prépost nagyszabású monografiájának is ez a tenorja.

De nézzünk szét a nagyvilágban, nem is szólva az angol, francia olasz stb. nemzetekről, ott van a gyors és erőteljes, egészséges fejlődés bámulatra méltó példányképe, a japán nemzet; melynek szintén ily felső szakiskolái helyettesítik az egyetemeket, még pedig a jogi, bölcsészeti, theologiai, orvosi szakokhoz a gazdasági és technológiai egyenrangú szakiskolákat csatolták.

MAROSY női-divat terme
Szent-Anna-utca 2-ik szám.

Tisztelettel értesíti a mélyen tisztelt hölgyközönséget, hogy bevásárlási utjából haza érkezett. Miért is mint a legkényesebb igényeknek megfelelő raktárát a hölgyközönség figyelmébe ajánlja.

Ha pedig ezt is figyelembe vesszük, akkor nekünk a meglevő gazdasági akadémiánkban és fejlődő fémipari szakiskolánkban ezeknek is hatalmas pillérei állanak rendelkezésünkre.

Reméljük, hogy nem hiába gyülesezünk most.

Dr. Burger Péter.

A békekötés után.

Nem vért, de pénzt szomjaznak.

Budapest, április 1.

Pénzt, pénzt, pénzt!

Ha már vérünket nem vehették, pénzünket sem vetik meg a derék montenegróiak. Ugyanis a következőket jelentik a „fekete hegyek“ országából.

Cettinje, április 1. Holnap vagy holnapután a hatalmak itt is olyan közös lépést fognak keresztülvinni, mint Belgrádban. Montenegróban azonban mások a viszonyok, mint Szerbiában. Nincs hatalom, mely Nikita fejedelem nehéz helyzetét az Ausztria-Magyarországgal való viszályban ne méltányolná. Ausztria-Magyarországnak sem áll érdekében, hogy a montenegrói politika új, megváltozott iránya elé akadályokat gördítsen. Ausztria és Magyarország valószínűleg késznek fog nyilatkozni arra, hogy Montenegrónak gazdasági engedelményeket tesz. Az sincs kizárva, hogy a határt ki fogják igazítani olyan módon, amely ugy Ausztria-Magyarország, mint Szerbia érdekeit kielégíti.

A differenciák rendezése után a viszony Ausztria-Magyarország és Montenegró közt előreláthatólag barátságosan fog alakulni. Egy kereskedelmi szerződés kötése elé Bécsben aligha fognak leküzdhetlen akadályokat gördíteni.

Petár király üzletei!

Berlin, április 1. Megerősíték, hogy Petár király írásbelileg kötelezte magát, miszerint lemond a trónról, mihelyst az apanázs-kérdését elintézik. Hogy nem utolsó üzletember a vén cselszövő Petár király, bizonyítja az is: kétszázötven ezer frank évi apanázst kér, továbbá azt akarja, hogy az állam vegye át a civilista adósságait és Szerbiában tett befektetéseiért őt egy külföldön vásárlandó birtok alakjában kárpótolja.

Másrésről ezt is híresztelik, hogy nem önként mond le Petár király! Hanem, mert a saját kormánya kilátásba helyezte, hogy megfosztják a — trónjától.

Béke Szerbiával.

Belgrád, április 1. Gróf Forgách osztrák-magyar követ ma délben átnyújtotta dr. Milonavics külügyminiszternek Ausztria-Magyarország válaszáat, a mely szerint Ausztria-Magyarország kormánya a március 30-iki szerb jegyzéket tudomásul veszi, megelégedését fejezi ki a békés szomszédi viszony újból való helyreállításán és kijelenti, hogy az új kereskedelmi szerződés ügyében a tárgyalások azonnal megkezdődhetnek. A mai nappal Ausztria-Magyarország és Szerbia között a szerződés nélküli kereskedelmi politikai állapot következik be.

Legújabb hírek.

(Zavarok Szerbiában. — Inog a trón, bukik a kormány. — György herceg a cár adjutánsa.)

Belgrád, április 1. A Karagyorgye dinasztia sorsa meg van pecsételve. Péter király kijelentette, hogy kénytelen visszavonulni. „Kolduskenyéren jöttem, kolduskenyérrel megyek, pedig az ország az én őseimnek köszönheti felszabadulását“, mondotta a közelálló udvari embereknek legutóbb.

A dinasztia-válságot azonban a kormánybukás előzi meg Szerbiában. Pasics már be is jelentette az ó-radiálisoknak a Novakovics kabinet bukását. A kormány lemondását hivatalosan csak pár nap múlva publikálják. Az új kabinet alakításával a király Pasicsot fogja megbízni.

György hercegről még mindig beszél a fáma. A volt trónörökös felkereste ma az orosz követet és azt az óhaját fejezte ki, hogy a cár nevezze ki hadsegédévé. Péterváron azt hiszik, hogy a cár nem teljesíti Györgye kívánságát.

Berlinből jelentik, hogy a lapok illetékes felhatalmazások útján erősen cáfolják azt a híret, mintha Oroszország az annexió kérdésében Németország fenyegetéseinek hatása alatt engedett volna.

EGYHÁZ, ISKOLA.

A presbyterium gyűlése.

Debrecen, április 1.

A debreczeni református egyház presbyteriuma ma délelőtt gyűlést tartott. A gyűlés iránt igen lanya érdeklődés nyilvánult, de az minthogy másodszor lett összehívva, határozatképes volt. A tárgysorozaton egyébként is kisebb jelentőségű tárgyak szerepeltek. Erdekebb volt az üresedésben lévő egyházkerületi tanácsbírói állásra való szavazás. A presbyterium Kiss Ferencz püspökladányi lelkészre adta le szavazatát.

Tárgyalás alá került az egyház költségelőirányzata, melyet a presbyterium beható tárgyalás után megerősített. Elhatározta még a gyűlés, hogy az ispotályi óvoda részére foglalkoztató eszközöket fognak beszerezni. Továbbá.

Papp Gusztávné tanítónő, Alföldy Béla és Varsányi Imre tanítók szabadságának meghosszabbítása iránt intézkedett a presbyterium, de már a Csapó-utcai iskola és tanítói lakás tárgyában a határozathozatalt függőben tartotta, mert további felvilágosításokat óhajt szerezni és e célból az ügy elbírálására küldöttséget kért fel. Napirenden volt a tanítók helyettesítéséről szóló szabályzat tárgyalása is, mert az egyházkerület az ilyen szabályzat tárgyalását a tavaszi közgyűlés napirendjére kitűzte és a presbyterium a határozatnak nem akar elébe vágni.

Ezek voltak a fontosabb ügyek, melynek letárgyalása után néhány segélykérvény elintézésével a gyűlés véget ért.

Iskolaátadás. A kulturtanácsnok helyettese ma bejelentette a tanácsnak, hogy az ispotályi iskolaátadás végleg megtörtént s az épületeket az egyház némi észrevételével mellé elfogadta.

HIREK.

Az utolsó felolvasó est.

Debreczen, április 1.

Ma délután zajlott — ez idényben — az utolsó csütörtöki felolvasó-est, melyen valóban magas irodalmi s művészi színvonalon álló műsorral bucsuzott el az esték rendezősége, nagyszámu és hálás közönségtől.

Az estét a Svetits-intézet tanítónőképző énekkar nyitotta meg, Engel „Tota pulehra“ c. pompás szerzeményével, melynek gyönyörű magán énekrészét Pávay Boriska énekelte igen szépen, míg a zongora kíséretet Husz Miczi látta el, kinek művészi játéka pompásan simulott a bájos énekhez. A kitűnő énekkar tudása, készültsége s hatalmas színező ereje a Grell féle molettában teljesen érvényesült, óriás tapsot váltva ki a közönségből, diadalt aratva intézete számára.

Majd Husz Lajos olvasta fel Vándor Iván „Háboru“ című remek novelláját, mely mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét, mely zajos tappsal honorálta ugy az illusztris szerzőt, mint a jeles felolvasót, kinek pompás felolvasásában a mű minden szépsége kidomborodott.

Művészi eseményszámba ment Zilahyné fellépése, ki Tarnay dalaiból énekelt el hármat. Gyönyörű hangja, meleg előadása óriási hatást keltett s éneke nyomán csakugyan felhangzott a taps-orkán. Gazdy Aranka mély érzéssel, elragadó kedvességgel s tökéletes művészettel szavalta el a „Gyermek-király“ című remek költeményt, teljesen magával ragadva az őt tapsolni meg nem szűnő lelkes közönséget.

Majd Pattermann Ida gondonkán adott elő két szép zenezámot. Egy Popper-féle szavalatot, majd az ennek nyomán felharsanó hatalmas tapsra egy Musettet. Ertelmes s fejlett technikájú előadásával zugó tapsot s hatalmas sikert aratott. Ugy az ő cellozását, mint a Zilahyné énekét Mártonfalvy György kísérte zongorán az ő ismert kiváló művészetével és mesteri alkalmazkodásával.

Dr. Jászay Rezső, a rendező bizottság elnöke pedig nagyhatású záró beszédben számolt be az idény valóban fényes anyagi és erkölcsi sikeréről. Beszámolt arról, minő nagy jótékonytságot fejezett ki az egyesület ama összegyűlt fillérekből, melyet a felolvasó esték közönsége apránként összehordott, majd szépen átgondolt szabad előadásban ösmertette a manapság minden téren uralkodó decadentiát. Kiváló szónoki képessége, magas színvonalon álló előadása méltán megérdemelte ama zugó tapsvihart, mely beszámolója nyomán felhangzott.

A minden tekintetben sikerült estét ifju Magyar Imre remek hegedű játéka zárta be, aki a Kremonai hegedűs híres solóját adta elő zajos tappsot aratva. Végig a Magyar zenekar, játsza el a „Rákóczy-indulót“ és ezzel véget értek a híres s oly annyira kedvelt csütörtöki felolvasó esték.

A Solymosi Elek iskolájából.

— Kollegiumi diákok szónoki vizsgája. —

Debrecen, április 1.

A kollégiummal szomszédos Darabos-utcában, a Solymosi Elek bátyánk színészképző és szónokképző iskolájában érdekes kezdeményezés folyt le ma délelőtt.

Tavaszi öltönyt, felöltőt, színes mellényt legszebben tisztít

HRABÉCZI, gyár és főüzlet Széchenyi-u. 42.

Fióküzlet Csapó-u. 28.

Solymosi Elek, a kiváló magyar színvívész színészképző iskolájával kapcsolatosan egy szónoklati iskolát nyitott meg, amelynek fényes eredményéről és hatásáról ma tettek vizsgát a tanfolyamnak a növendékei. Leginkább kollegiumi diákok. A teológus- és jogász-íjjak sorából.

Érdeklődő szép közönség előtt folyt le ez a vizsga, a debreczeni első szónoklati vizsga. A jelen voltak között ott láttuk: Wessprény Zoltán főispánt, Csiky Lajos teológiai, dr. Papp Károly bölcsészeti akadémiai, Sinka Sándor, S. Szabó József, Nagy Vilmos, Oláh Gábor kollegiumi tanárokat, Mándoky Béla nyugalmazott színvívészt, Puglig Ernő tűzoltó főparancsnokot, különösen a kollegiumi ifjúságot nagyobb számmal.

Solymosi Elek bátyáknak, e nagytevékenységű igazgatónak és művészeknek a felvilágosító szavai, nagyon érdekes és becses magyarázata után, melyben a szónoklatlan jelentőségével foglalkozott, a következő ifjak állottak ki egymásután az emelvényre:

Marjay Géza, Molnár Béla, Papp József, Peleskey Sándor, Szombathi Szabó István, Tóth Lajos, Venetianer Sándor predikáltak.

Olyan eredeti felfogással, elegánciával domborodott ki mindegyik ifjú szónoknak az egyénisége, hogy meglepték, elragadták a hallgatókat, ugyanarra, hogy Csiky Lajos akadémiai tanár, a kollegiumban a szónoklatlan tanára lelkes beszédben „hajtotta meg a zászlót” a Solymosi Elek bámulatos tanítása módja előtt.

— Én még ilyent sohasem láttam! mondotta Csiky! Magam is okulni fogok belőle.

Midőn mi is teljes elismeréssel emlékezünk meg a Solymosi iskola ezen újabb, nagyjelentőségű sikeréről, mintegy tájékoztatásul itt közlünk egy részletet a Solymosi Elek vizsgát megnyitó előbeszédéből.

— Évtizedek óta várom, hogy valami szakférfiu megírja az egyházi szónoklat gesztuselméletét és hogy kellő világításba helyezze ezt a kérdést. Ez a várakozás eddiggelé hiábavaló volt. Soká késik az a férfi, aki az elméletet esztétikai szempontok szerint megalapozva, össze tudná állítani a gyakorlati tudás dedukcióból. Az egyházi szónoklat terén, a gesztuskérdésre nézve valamely bizonytalanság, valami homály észlelhető. — És ennek éppen a nagy szónokok az okai, azok a nagy zsenik, akiknek szubjektív művészetét a kisebb szónokok is beszívják s a részleteit magukra nézve szabálynak állítják fel. Beszívják t. i. ama művészeti formákat, amelyek, mint mondám, csak szubjektív természetűek. Így történik aztán, hogy az általános gesztusszabály híján, papjaink némely része a megalázó utánzásra szorul. A gesztuselmélet körül 40 év óta látom a tapogatózást s a kérdés titka előttem is csak a mult század utolsó éveiben tárult fel.

Tíz évig volt ugyanis Budapesten iskolám s ez idő alatt annyit experimentáltam a művészi beszéddel, hogy e buvárlataim révén s persze vallásos érzésem segítségével is, úgy vélem, eredményesen oldottam meg a kérdést, vagyis élére állítottam ezt az ugynevezett Kolumbus tojást.

Elméletének sarkpontjait kérdésekbe foglalta össze Solymosi! Ezeknek gyakorlati jelentőségét és hatását szónoklataikkal mutatták be az iskolának tehetséges növendékei.

— **Az iparművészeti kiállításból.** A kiállításban megépítendő teljes lakás gyönyörűen bontakozik már lécvázaiból. Valóban mintája lehet majd egy modern uri lakásnak, már beosztása révén is. Tegnap érkeztek meg a Maróti-féle pompás bronz-diszkutak is. Ládák tömegében jött a Zsolnay-gyűjtemény. Megjöttek a híres halasi csipkék, csetneki csipkék és a bronz-szobrok is. Naponta tö-

mérdek tárgy érkezik a kamarához, melyek elhelyezése erős gondot ad a rendezőknek, mert a kiállítás nagy anyagát úgy kívánják elhelyezni, hogy összehatása is művészi legyen. A kiállítás-megnyitásra ujabban is nagyon számos illusztris vendég jövetelét jelezték.

— **Kecskemét Debreczen nyomán.** Kecskemét város törvényhatósága tegnap tartotta rendes havi közgyűlését. A közgyűlésnek egy érdekes tárgya volt: a városi takarékpénztár felállítására, amelynek kérdését ugyanúgy oldották meg, mint Debreczen város törvényhatósági közgyűlése. A közgyűlés egyébként nagy lelkesedéssel fogadta az ügyet s így Kecskeméten is lesz városi takarékpénztár mihamarabb.

— **Hová állítják ki a szobrokat?** A Kossuth-szobor bizottság ma délután ülést tartott, amelyen arról határozott a bizottság, hogy a Kossuth-szobor pályázatra beérkező pályaműveket hol helyezték el? A hely kérdésének megoldására a szoborbizottság már régebben egy három tagú bizottságot küldött ki, amely megtekintette a kereskedelmi csarnok s az Arany-Bika dísztermét, a tornaegyet csarnokát és a lovassági laktanya fedett lovardáját. Ez utóbbit találta legalkalmasabbnak a tágasság és a világítás szempontjából s ezt ajánlja a bizottságnak elfogadásra. A bizottság körében egy másik terv is merült fel, nevezetesen az, hogy e célra egy barakkot kellene építeni, mely minden tekintetben kifogástalan s az igényeknek megfelelő lenne. A 60 méter hosszú és 15 méter széles barakkot az Iparbank fel is építené 4300 koronáért. A bizottság ezen terv mellett foglalt állást s azt határozta, hogy ha a bank 3 ezer koronáért a barakkot felépíti, ugy ezen tervet fogják elfogadni? Így hát díszes fabódéban fogjuk élvezni a művészek remekeit. Pedig mennyivel szebb és hasznosabb dolog volna, ha ezen 3000 koronát a pályamunkák jutalmazására fordítanák? . . . Vagy az is lehet, elfelejtették megtekinteni a a kalendáriumot, hogy ma volt április — első napja.

— **Az utszélről.** Április elseje nevezetes híru a kalendáriumesinálók előtt. Bizony-bizony nem igen szoktak vele eldicsekedni, ha valaki április elsején születik. E tekintetben is kivétel, eredeti kivételt képez a művészi, írói, diákkörökben országosan ismert és szeretettel emlegetett Kemény János debreczeni kocsmáros, a „Kis pipa” vendéglő gazdája. Éppen április első napját érvén, azt mondja a Kemény János:

— Koma! Tudja-e, micsoda nap van ma?

— Hát április első napja.

— Az, az, komám! Az én születésem napja, leplezi önmagát a János. 1862-ben, április első napján este kilenc órakor születtem én.

Szóval az öreg János komának még a születése napjával is — *dísznője* volt.

Kemény János a debreczeni régi jó, mulató világnak egyik legnépszerűbb vendéglőse volt. Olyan urakat szolgált ki a Cegléd-utcai Kis Pipában, (most a Szentkirályi Tivadar háza fekszik ott), mint Tisza Kálmán, Thaly Kálmán, Patay István, Vályi János, Uray Imre és a többiek a református egyházkerület díszei közül, meg a papi részről a boldogult Kiss Áron püspök, még akkor esperes, előjárásával egész sereg palástos kiválóság.

Hát az irodalmi asztal hírességei? Teleký Sándor és Vay Dániel grófok elnöklésével Vértessy Arnold és Gyula, Szabolcska Mihály, Gáspár Imre, Bodossy Pál, Szombathi János, Laky Imre (főhadnagy), Karczag Vilmos, Kósa Barna, Péter Gábor, Nagy Pál, Kerekes Géza,

Zoltai Lulu, Tóth Laczi, meg a többiek is, kikhez oly szívesen társultak az ősz Bánki bácsi, meg a kiváló debreczeni polgár, néhai Vértessy Lajos bátyánk.

És a színészek pillangóként rajzó népe kezdve Ujházy, Vizváry, Blaha Lujzát, Pálmay Ilkát, „Locsi” mamát egész bokor bájos művésznővel — kiszolgálta az áprilisi születésű Kemény János. És Zsűlnék, Haday Sándornak, Vedress Gyulának, Szatyi bácsinak, Rónaszékiéknek is kedves tanyája volt az a régi tüveges terem, hová a kollegium ifjúsága is szeretettel járt, gyönyörködni azokban a daliás öregekben.

— Egy pénzügyűtő embert ismertem csak a színészek között, — melázik a multak színes emlékein János.

— Ki volt az, komám?

— A Molnár László! Egy fröccsnél sohasem ivott többet! Fizette is . . . De bezzeg a Molnár Antal!

Öregszünk lelkeim! Még április elsején, tavaszi sugaras napon is elmúlt idők őszies borongása lepi meg lelkünket. Öregszünk, lelkeim.

— **A debreczeni joghallgatók Segítő Egyesülete** ma közgyűlést tartott, amelyen az alapszabály módosításáról volt szó. Az alapszabályokat az agilis elnök, makfalvi Dózsa István átdolgozása szerint módosították s ezeket a közgyűlés jóváhagyta.

— **Ehrlich József zenetanár** növendékei szerdán délután mutatták be zenei haladásukat a „Bika”-dísztermében nagy és fényes közönség jelenlétében. — Nagy érdeklődéssel hallgatták végig a hosszú, de sikerült összeállított programot, melyben a legkitűnőbb zeneszerzők darabjai szerepeltek. A szereplők közül különösen kitűnt Fráter Sándor zongoraszóljója, aki Paderewski „Humoreszk de concert”-jét játszotta az iskolait messze felül haladó technikával és finom érzékkel. Ehrenfeld Erzsike, Glück Zoltán, Czeglédy Béla, Fischer Rezső és Fráter Sándor az „Armada” című operából adták elő a „Gluck Musette” részletet igazán szép összhangban. A műsor többi számai is igen sikerült előadásban folyt le s az előadók közül még különösen kiemelendők Aszódy Margitka, Müller Lilike, Eisler Ella, Vársárhelyi Erzsike, Tóth László zongorajátéka, Balogh Berta és Sopronyi Ilonka cimbalom-számai és Gyarmathy Miklós kitűnő, precíz hegedűjátéka. A műsor többi szereplői is a legfényesebb tanúságot tették jeles mesterük kitűnő, szakszerű oktatási módjáról. — Még végül szükségesnek tartjuk felemlíteni a növendékek meglepően bátor fellépését, a hangverseny-pódiumon tanusított otthonosságát, a miért külön dicséret illeti kiváló mesterüket.

— **Ipari tanfolyam Budapesten.** A válás- és közoktatásügyi miniszterium a nyári hónapokban Budapesten ruházati ipari tanfolyamot tart s fölhívta Debreczen városát, hogy erre egy tanítót küldjön ki. A tanács a kiküldést elhatározta s megszavazott e célra 300 korona segélyt, de a kiküldendő személyre nézve még nem határozott.

— **A lövészek kérelme.** A polgári lövészes egyesület kérelmet intézett a tanácshoz aziránt, hogy engedje meg a lövészhelyiség előtti tér parkirozását. Ezenkívül ugyane célra kér egy kisebb fenyves területet. A tanács mielőtt határozott volna, Király Gyula tanácsnokot küldte ki a hely megvizsgálására s a jövő ülésen a tanácsnok referálása alapján határozni fog a kérelem sorsa felől.

— **Az illavai menyecskék.** Két notórius, hirhedt tolvaj asszony került ma a rendőrség bünygyosztályára: Öszvarga Sára és Julianna. A két testvér

A közelgő husvétü ünnepekre פסח שן fűszerárú, amely minden saját felügyeletünk alatt lesz kiszolgálva, legolcsóbban beszerezhetők

Grünberger és Glück

fűszer- és gyarmatáru nagykereskedőknél Csapó-utza 16. szám.

két csunya vén asszony, ugylátszik élete feladatául a lopást tűzte ki. Eddig lopás miatt tizenkét évet töltötték Illaván. Mindig duetben loptak és duetben ültek is le büntetésüket. Most Debreczenben próbálták szerencsét. Schwarcz Ignác Dégenfeld-téri rőtös üzletébe tértek be, valami csekélységet vásároltak és az üzletből kijövet elloptak egy vég 65 métert tartalmazó kartont. A lopást azonban észrevették és rendőrkézre adták az illavai menyecskéket.

— **Nyilvános köszönet.** Debreczen sz. kir. város adóhivatala kebelében pár évvel ezelőtt alakult „Koszoru-alap Egyesület”, mely az alapszabályokban befektetett céljainak véghezvitelére mértén megfelel; segínyt nyújt s nyújtott is, ha körülményei kívánták tagjainak. Ez uton mond halás köszönetet azon nemes szívű adakozóknak, kik az egyesület vagyont gyarapítani igyekeztek. Az egyesület részére újabbban a következő adományok érkeztek: Mihalovics István gyógyszerész, Mészáros Társaság nevében Nagy Jakab, Bálint Sámuelné, özv. Szikszay Albertné 10—10 korona, Debreceni Lajos sertéskereskedő 5 korona, Bilkei Kövesdi Imre 3 korona, Ottó Sándor, Bányai Istvánné, Szabó Mihály, Kovács Lenke 2—2 korona. Együtt 56 korona. A magunk részéről is felhívjuk városunk közönségének figyelmét e nemes hivatást betöltő egyesület támogatására.

— **Tilos a sárkányozás.** A városi tanács utasította a főkapitányt, hogy szigorú rendeletet bocsásson ki a sárkányozásnak Debreczen utcáin való megszüntetése végett. A tanácsot erre több ok indította. — A sárkány a lovakat megbokrosítja, beleakad a villamos vezetékbe és nagy károkat okoz. Ezenfelül, tekintettel arra, hogy a gyermekek sárkányaik készítésénél a drótot is igénybe veszik, a sárkányozás nagyon veszedelmessé válhatik, mert levezeti a villanyt s a játszó gyermekekre életveszélyessé válik. A tanács a rendeleten kívül kéri a szülőket, hogy saját érdekükben tiltsák meg gyermekeiknek az utcán való sárkányozást.

— **Árverés a városházán.** Április hó 7-én ismét árverés lesz a városházán. A harmadik és negyedik számú bolthelyiséget fogják árverés útján bérbeadni. Valószínű, hogy az értékes és igen jó helyen fekvő helyiség után érdeklődni fog a közönség s nagy számban vesz részt az árverésen.

— **Holttest a kutban.** Ma reggel a Liba-kertben Szebenyi József kertgazda a kertjében lévő nyitott kutban vízmerés alkalmával egy holttestet vett észre. Borzalmas felfedezéséről azonnal értesítette a rendőrség bünyügyi osztályát, honnan Bardócz András rendőrbiztost küldték ki annak megállapítására, hogy mi módon került az emberi hulla a kutba? Az orvos-rendőri hullaszemle azt állapította meg, hogy a holttest 10—12 napig feküdt a vízben. A hideg víz miatt nem indult oszlásnak és rajta többrendbeli zuzódás nyomai voltak láthatók. Legelőbb még valami sötét bűntényre gondoltak, de aztán kiderült, hogy mindössze véletlen balesetről van szó. Agnoszkálás útján megállapították, hogy a hulla Nagy József, 61 éves Csemete-utca 21. szám alatt lakó favágó holtteste. Nagy József a múlt hó 21-ik napján vig és duhaj József napot tartott és már részeg állapotban ment ki este Szabó József barátjához, ki a Liba-

kertben lakik. Barátjával nagy mennyiségű szeszt fogyasztott el és visszafelé már teljesen részeg fővel botorkált a kertek között. Szebenyi József kertjében nyitott, káva-nélküli kut van, s ebbe belezuhant és megfulladt. Hullája azóta a vízben hever és csak most fedezték fel. A rendőrség beszállította a közközház halottas házába.

— **Vacsora a váradi szerzők tiszteletére.** A fényes sikerű, nagyhatású „Atalanta” zenés darab előadása után, a megjelent váradi szerzőket, Juhász Gyulát és Dézsi Alfrédet áldomástartással is ünnepelték a debreczeni bohémek. Az „Angol Királynő” külön termében gyűltek össze. Pompás kedvben töltötték az időt. Felkészítő csak egy volt. A zseniális Juhász Gyula hódolt kedves szavakkal az igazgatóknak, rendezőknek, előadó művészeknek és legfőképpen Debreczen közönségének.

— **Jubileum.** Szép lélekemelő ünnepély folyt le tegnap a „Phoenix” Biztosító Társaság Piacz-utcai hivatatos helyiségeiben, ahol Békesi Albert-nek, az intézet debreczeni titkárnak 25 éves szolgálati jubileumára gyűltek össze igen nagy számban a jubiláns tisztelői, barátai és collegái. Képviselve volt a bécsi és budapesti igazgatóság, a vidéki titkárok, kerületi főügynökök hat megyéből, mintegy ötvenen, ott volt Gróf Dégenfeld József vezetése alatt egy a város notabilitásából összeállított kütdötségek, d. e. 10 órakor volt a hivatalos ünneplés, melyen az összes megjelentek nevében Trebitsch budapesti igazgató és a tisztikar nevében Székely Arthur kárbeclő üdvözölte a jubiláns, szép, megható szavakkal, átnyújtván a tisztikar és főügynökök remek, értékes ajándékát. Este 8 órakor a „Royal” szálló nagytermében fényes bankett volt, melyen sok szellemes felkészítő hangzott el a jubilánsra. A társaság a hajnali órákig a legjobb hangulatban együtt maradt.

— **Rubos Árpád — váltóhamisító.** A Rubos Árpád név egy széles körben ismert színészbent juttat eszébe a debreczeni közönségnek. Rubos Árpád huzamosabb ideig volt Debreczenben Komjáthy János társulatánál. Most azonban nagyon is kedvezőtlen és szinte hihetetlenül hangzó hír érkezik róla. A kolozsvári rendőrség váltóhamisításért körözteti. Ma érkezett meg a debreczeni rendőrséghez a kolozsvári vizsgálóbíró nyomozólevele, mely szerint Rubos Árpád feltalálás esetén azonnal tartóztatandó. Rubos büne az, hogy egy váltóra ráhamisította egyik barátja, Terkál Béla nevét. A debreczeni rendőrség ma bizalmasan arról értesült, hogy Rubos Debreczenben tartózkodik. A rendőrség emberei figyelték is erősen, de sikertelenül.

Midőn üzletemet végkép feloszlatom, felkérem a m. t. vevőközönséget, hogy raktáromon levő összes áruk olcsóságairól személyes meggyőződést szerezni kegyeskedjék, tisztelettel Bartha Kálmán. A raktár egy tömegben is eladó!

— **Mentze Henrik áruházában a legjobb minőségű fésűk, fésű készletek, fejbiszek, hajtűk, illatszerek és szappanok, olcsó szabott árak mellett kaphatók.**

— **Olcsó és előnyös feltételek mellett törleszhető kölcsönök folyósít a „Kereskedők és Iparosok Hitelszövetkezete” (Csapó-u. 1.)**

— **Megérkeztek az ujtöltésű zsebvilány lámpák Mentze Henrik áruházában, Kossuth-u. 4. szám.**

— **Ügyes varróleányok felvétetnek Fenyő Sándornénál Zugó-u. 6. sz.**

— **A legjobb ízű aromás pörkölt kávé Félégyháznál kapható. Villanyüzemű kávé pörköldé a kirakatban Piacz és Miklós-utca sarok.**

— **Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Debreczen, Bádogos-utca 1.**

— **Tajtékpipák, acélhangu hermonikák, cipők, csizmák, kézi és ládakofferek és piaci táskák a legolcsóbb árban szerezhetők be a „Munkás bazár”-ban Bádogos-utca 4. szám.**

— **Jó megjelenésű egyén, ki helyi ismerettel bír, kiadóhivatalunk részére felvétetik.**

Szabadalmazott Amerikai CZIPŐK

15)
20) Korona
25)

kizárólag
MANDEL LIPÓT
raktárában.

2514

SZINHAZ.

— **Atalanta.**

— **Bemutató.**

Meleg, színes, szép estéje volt a színháznak. Három derék magyar művészember fényes sikere hozta lelkesedésbe a mai szép dolgokért szívesen hevülő közönségünket. Váradi ember mind a három, innen a szomszédból. Abból a városból, melylyel vetélkedni, elébe vágni mindig öröme volt a debrecenieknek. Hanem most az egyszer Várad elélnke vágott. Ezt el kell ismernünk.

A csütörtöki est meglepő szép sikere nem reklámozás, nem erőltetett sikercsinálás hamar szertefoszló szappanbuborékja, hanem méltó jutalma annak a komoly művészi munkának, melyet Juhász Gyula poéta, Deésy Alfréd a zeneszerző és Lehel Károly a zene feldolgozója igazi becsvágygal végeztek.

Színház és színészek megtették, ami tőlük tellett. Rendezés, díszlet, zenekari munka becsületes igyekezettel emelte, támogatta a színészek lelkes, odaadó fáradozását. Az est sikerében övék a fele érdem. A darab ősmertetésére különben holnapi számunkban visszatérünk.

* **Hortobágyi virtus.** Gyöngyi Izsó kitűnő népszínműve kerül színre legközelebb. Bennünket annyival is inkább érdekli a Gyöngyi darabja; hisz a Hortobágyon játszódik le a darab cselekménye. Akik ismerik e darabot, különös eredeti magyar nyelvezetétől vannak elragadtatva.

* **Dollárkirálynő.** Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal kerül színre az idény eme legnagyobb sikert aratott kitűnő operettje, az ismert elsőrangú kiosztásban.

Répa-, Luczernamag és Fümagvak, Mész, portland- és román cement, gáz- és kőolajkátrány, carbolineum legolcsóbb napi árakban kapható

Deutsch Albert és Fia

fűszerkereskedéseikben

◀▶ Hatvan- és Péterfia-utca. ▶◀

* **Zsigmond bucsuzik.** Zsigmondi Anna hétfőn bucsuzik a debreceni közönségtől. Ez alkalommal színre kerül Andrau szép zenéjű operettje, a Baba. A rokonszenves énekesnő megérdemli, hogy szeretettel bucsuzzunk el tőle.

TÁVIRATOK.

A kuriai bíró fia.

Budapest, április 1. A rendőrség megállapította, hogy tegnapelőtt a Ferenc József hid mellett kifogott holttest azonos Jankovich Gyula nyugalmazott kuriai bíró Ákos nevű fiával. Jankovich Ákos joghallgató volt, de aztán a züllesztés útjára indult. Tegnapelőtt öngyilkossági szándékából ugrott a Dunába.

Dráma a gyakorló téren.

Budapest, április 1. A külső kerepesitón a gyakorlótéren baleset történt ma délelőtt. Gyakorlatozás közben az egyik katona elsütötte fegyverét, amelyben egy éles töltény volt. A golyó egy munkásemberbe furródott, aki azonnal összeesett. A mentőket hívták ki a szerencsétlenség színhelyére, ahol nagy csoportosulást okozott a szerencsétlenség.

Meggyilkolta az apósát.

Szeged, április 1. Vince Sándor jó módú alsótanyai gazdálkodó meggyilkolta az apósát, Kozma Sándort, mivel rossz viszonyban élt. A gyilkost letartóztatták.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A kabai férjgyilkosság.** Több ízben megemlékeztünk már arról az izgató drámáról, mely Kabán játszódott le, hol Borbély Kálmán, jó módú birtokosnak a felesége agyonlőtte a férjét. A gyilkos asszony most a debreceni királyi ügyészség fogházában várja további sorsát. Éppen ma hirdették ki előtte a vizsgálatot és a vizsgálati fogságot elrendelő végzést. Borbély Kálmán, ki csinos arcú, jó megjelenésű asszony belenyugodott a végzésbe, sőt még védőjét dr. Kardos Samut is sirva kérte, hogy ne felebbezzon, mert ugymond — azt akarja, hogy bűnéért mielőbb számoljon bírái előtt. A szerencsétlen asszony a mai folytatolagos kihallgatáson is a legteljesebb részletességgel beismerésben van. Védelméül csak azt hozza fel, hogy az ura rosszul bánt övele, hanem két kis gyermekével is és folyton ütötte verte őket. Csak nemrég is úgy elverte őt, hogy orvosi ápolást kellett keresnie. Erre nézve nagyon sok tanut nevezett meg, közöttük dr. Gedeon kabai városi orvost, ki gyógykezelésben részesítette, mikor az ura véresre verte. A tanukat sürgősen kihallgatja a vizsgálóbíró, hogy az érdekes bűnügy valószínűleg mar a májusi esküdszéki eikluson tárgyalás alá kerül.

§ **Kidobott végrehajtó.** A végrehajtót a magyar ember nem szívelheti. De még a magyar asszony sem. Példa erre Szilágyi Antalné esete. Szilágyi Antalné kabai asszony a múlt év októberében a hivatalos ügyben nála járt végrehajtót egyszerűen kidobta az utcára. A végrehajtó természetesen feljelentette a dolgot és a debreceni kir. törvényszék, mely ezt az ügyet tegnap tárgyalta, Szilágyi Antalnét 8 napi fogházra ítélte.

§ **Fiatal bűnösök napja.** A debreceni kir. törvényszéken az új büntető novella értelmében külön büntető tanács alakult, mely minden esütörtökön tartja meg a büntető tárgyalásokat kizárólag fiatalok ügyében akiket a törvény megkülönböztet a többi vád-

ottaktól. Ma is volt ilyen gyermekbíróági tárgyalás. Ez alkalommal egy csomó nagyhortobágyi és ebesi pásztortü állott a bíróság előtt, távirarongálás miatt. Az volt a bűntük, hogy a táviró-oszlopokra csupa kedvtelésből felmásztak és a porcellán elszigetelőket összetörték. A bíróság ezért 3 vagy öt napi elzárásra ítélte őket, de büntetésüket az új novella értelmében felfüggesztette.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, április 1.

Buzakinálát és vételkedv mérsékelt. Szilárd irányzat mellett 12000 méter-mázsa került forgalomba 20 fillérel drágább áron. Egyéb gabonanemek 10 fillérel drágábbak. Idő: szép.

Buza április	14.—01
Buza májusra	13.69—70
Buza októberre	11.21—22
Rozs áprilisra	10.05—06
Rozs októberre	9.14—15
Zab áprilisra	8.80—81
Zab októberre	7.56—58
Tengeri májusra	7.59—60
Tengeri júliusra	7.74—75
Repce augusztusra	14.20—30.—

Szerkesztői üzenetek.

H. Viktor. Beküldött érdekes dolgai felől szeretnénk kegyeddel beszélni. Valamelyik este 7—8 óra között sziveskedjék a lap szerkesztőségébe befáradni.

B. D. Próbálkozásai még nem megfelelők lapunk számára, így nem közölhetjük egyik versét sem.

V. J. tanár. Kedves figyelmedet és fáradozásodat köszönjük. A szép tudósítás tárgyalanná vált, mert más helyről már előbb megkaptuk, sőt akkor már szedés alá is adtuk. Ismételtelen köszönjük a szives figyelmet.

Debreceni piaci árak.

— A vásárfelügyelőség jelentése. —
Az 1909. évi március hó 30-án megtartott heti vásárok árai:

	K f.	K f.
Buza	26.—	—
Kétszeres	22.—	—
Rozs	18.60	—
Árpa	17.—	—
Zab	17.—	—
Tengeri szemes	14.60	15.—
Csöves	—	—
Köles	—	—

	100 kg.	K f.	K f.
Szalonna sós	128.—	130.—	—
Szalonna új	126.—	128.—	—
Háj	140.—	148.—	—
Zsír	148.—	—	—
Kihasított sertés	94.—	104.—	—
Sertéshus	100.—	104.—	—
Széna	9.80	—	—
Széna 100 kg. II. r.	9.—	—	—

Birtok-változások.

Ingatlanok forgalma.

Halász Péterné Némethy Gizella veszi a debreceni 9559. sz. tjkben foglalt Szent Anna-utca 22. sz. házat özv. Halász Péterné Nyeste Zsuzsánnától 14,050 kor.

Özv. Erdei Istvánné Nyereg Mária veszi a debreceni 843 sz. tjkben foglalt Sarok-u.

1. sz. házat Gere István és neje Balogh Juliánától 8 ezer kor.

Tokai János és neje Kis Eszter veszik a debreceni 7171. sz. tjkben foglalt 168 négyszögöl majorsági földet Széles Imre és neje Péntek Juliánától 2460 kor.

Borsy Józsefné Balla Rozália veszi a debreceni 8893. sz. tjkben foglalt 436. négyszögöl ujkerti szőlőt Szutor Ferenc és neje László Izabellától 8000 kor.

MENETREND.

Debrecenből indul:

Budapest felé személyvonat	—	—	d. u.	12 ó.	10 p.
Budapest felé (gyorsvonat)	—	—	d. u.	4	42
Budapest felé (gyorsvonat)	—	—	reggel	8	57
Csak P.-Ladány mtv.	—	—	reggel	5	09
Csak P.-Ladányig	—	—	d. e.	11	28
Budapest—Nagyvárad felé	—	—	d. u.	3	45
Budapest felé	—	—	d. u.	3	45
Budapest—Nagyvárad felé	—	—	éjjel	2	20
Budapest—Nagyvárad felé	—	—	este	10	40
P.-Ladány—Nagyvárad	—	—	este	9	00
M.-Sziget sz. v. felé	—	—	éjjel	2	44
Csak Szatmár	—	—	reggel	5	10
Szatmár—M.-Sziget felé	—	—	d. u.	3	56
Csak Szatmár (gyorsvonat)	—	—	d. u.	6	57
M.-Szigetig	—	—	este	10	53
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	—	—	d. u.	12	20
Szerencs—Kassa sz. v.	—	—	reggel	5	15
Miskolc—Kassa felé	—	—	reggel	8	51
Nyiregyháza—Szerencs	—	—	débe	12	26
Miskolc—Kassa felé	—	—	este	7	06
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa f.	—	—	d. u.	4	28
Nyiregyháza	—	—	este	10	38
(m. á. vasutól	—	—	reggel	5	30
(vásártérről	—	—	reggel	5	38
(m. á. vasutól	—	—	d. e.	8	09
(vásártérről	—	—	d. e.	8	16
H.-Böszörmény (m. á. vasutól	—	—	d. e.	11	11
B.-Sz.-Mihály (vásártérről	—	—	d. e.	11	20
felé (m. á. vasutól	—	—	débe	12	15
(m. á. vasutól	—	—	d. u.	4	36
(vásártérről	—	—	d. u.	4	47
(m. á. vasutól	—	—	este	7	00
(vásártérről	—	—	este	7	07
F. Abony felé m. á. vasutól	—	—	reggel	4	36
Tissapolgár, Tiszafüred, Füzesabony d. e.	11	33	—	—	—
F.-Abony felé vásártérről	—	—	reggel	4	56
O.-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól	—	—	d. u.	4	56
O.-Köcs—Polgár felé vásártérről	—	—	d. u.	5	12
Derecske—N.-Léta felé	—	—	reggel	9	41
Derecske—N.-Léta felé	—	—	d. u.	4	51

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	—	d. u.	1 ó.	40 p.
A déli 12 ó. 10 p.-kor ind. sz. v.	—	este	8	20
Az este 10 ó. 40 p.-kor ind. sz. v.	—	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 40 p.-kor ind. sz. v.	—	este	9	40
Az éjjel 2 ó. 20 p. indul gy. v.	—	reggel	7	50

Budapestről Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 8 p.-kor. érk. gy. v.	—	reggel	7 ó.	20 p.
A d. u. 3 ó. 36 p.-kor érk. sz. v.	—	reggel	9	—
Az este 6 ó. 49 p.-kor érk. sz. v.	—	d. u.	2	25
Az éjjel 2 ó. 18 p.-kor érk. sz. v.	—	este	7	05
Az este 9 ó. 46 p.-kor érk. sz. v.	—	d. u.	12	20
P.-Ladányig gy. v. átszállással	—	este	9	15

Debrecenbe érkezik:

Budapest felől gy. v.	—	—	débe	12 ó.	08 p.
Budapest—Nagyváradfelől sz. v.	—	—	d. u.	3	36
Budapest—Nagyváradfelől gy. v.	—	—	este	6	49
P.-Ladányból sz. v.	—	—	d. u.	2	51
Püspökladány	—	—	reggel	7	46
Püspökladány	—	—	déle.	9	36
Budapestről sz. v.	—	—	este	9	46
Budapestről sz. v.	—	—	éjj.	2	18
M.-Sziget felől sz. v.	—	—	reggel	6	48
M.-Sziget felől sz. v.	—	—	éjjel	10	12
Nagyvárad—Püspökladány	—	—	reggel	5	03
M.-Sziget felől	—	—	éjjel	1	29
M.-Sziget felől gy. v.	—	—	reggel	8	46
Királyháza felől sz. v.	—	—	déli	11	40
Királyháza	—	—	reggel	6	48
Körösmezőről gy. v.	—	—	d. u.	4	22
Körösmezőről gy. v.	—	—	este	10	12
Szatmárról gy. v.	—	—	d. e.	8	46
Szatmárról sz. v.	—	—	este	6	43
Nyiregyházáról sz. v.	—	—	reggel	6	35
Kassa felől sz. v.	—	—	reggel	8	04
Szerencs felől sz. v.	—	—	déli	11	32
Kassa felől sz. v.	—	—	d. u.	3	24
Kassa felől sz. v.	—	—	este	8	46
Szerencs felől sz. v.	—	—	reggel	10	26
(vásártérről	—	—	d. e.	11	7
(máv. vasúthoz	—	—	d. e.	11	14
(m. á. vasúthoz	—	—	este	7	26
B.-Sz.-Mihály (vásártérről	—	—	este	6	23
H.-Böszörmény (máv. vasúthoz	—	—	este	6	30
felől (máv. vasúthoz	—	—	d. u.	2	00
(vásártérről	—	—	d. u.	3	31
(máv. vasúthoz	—	—	d. u.	3	40
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	—	—	d. u.	7	54
F.-Abony felől vásártérről	—	—	d. u.	7	54
—	—	—	este	10	07
O.-Köcs—Polgár felől máv.-hoz	—	—	reggel	5	31
O.-Köcs—Polgár felől vásártérről	—	—	reggel	5	21
Derecske-Nagy-Léta felől	—	—	d. u.	3	52
Derecske-Nagy-Léta felől	—	—	reggel	7	50
"	—	—	d. u.	9	02

**A közelgő
iszr. husvétii ünnepekre**
üveg-, porcellán-, zománczott edénye-
ket és mindenféle
evőeszközöket,
ajánl
Kaszanyitzky Endre
Debreczen, Piacz-utca 57. szám.
Vidéki megrendelések a legnagyobb figye-
lemmel teljesítenek.

SICULIA!

A Málnási forrásvíz

A gyomor
égést
azonnal
meg-
szünteti

A gége, to-
rok, tüdő
gyomor,
bél, vese,
hólyag hu-
rutos bán-
talmainál
felülmul-
hatatlan.

Páratlan
nyálkaoldó
és étvágy-
gerjesztő

Magyarországi főraktár:

Brázay Kálmán Bpest
József-körút 37. Telefon 59-46

A sós
savanyu
vizek
királya

A legjobb
gyógy- és
asztali
üdítővíz

Kapható min-
den gyógytár-
drogéria és
fűszerkeres-
kedésben.

Szőlőoltvány.

szállít fajtis-
taságért jót-
állva legdu-
sabb választi
tétkban má-
évek óta első-
nek és meg-
bizhatóbbnak
ismert

Külföldi első szőlőoltvány telep; tulajdo-
nos GASPARI FRIGYES Medgyes 25. sz.
(Nagy kütkülő m.) Tessék képes árjegyzéket
kérni! Az árjegyzékben található az ország
minden részéből érkezett elismerő levelek, en-
nélfogva minden szőlőbirtokos megrendelésének
megtétele előtt az ismerős személyiségektől
ugy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerez-
het magának fenti szőlőtelep feltétlen meg-
bizhatóságáról. 2210

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek)
üdeségét, hamvasságát, rózsaszinben játszó
fehérségét. Megszünteti a kézvörösséget. Az
eldurvult, kirepedezett ésszélkífujta arcot vagy
kezet, a legrövidebb idő alatt fehérré és pu-
hává tesz! Poudert alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer
páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan!
Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye
s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz
Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt,
1938 a városházzal szemben.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukor-
betegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása.
Természetes vasmentes savanyúvíz.
Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Salnye-Lipóczy
Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

Fisztelettel értesitem a pászkafo-
gyasztó közönséget, hogy
pászkasütőházam
József kir. herceg-u. 62. sz. alatt
van és tisztán kezelt mindenféle minőség-
ben és lehetőleg jutányos árban kap-
ható.
Becses pártfogást kér
Feldman B.

Valódi brünni szövetek
az 1909. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény	7 korona.
3.10 m. hosszú	1 szelvény	10 korona.
teljes férfiruhához	1 szelvény	12 korona.
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény	15 korona.
elegendő csak	1 szelvény	17 korona.
	1 szelvény	18 korona.
	1 szelvény	20 korona.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 K-ért, szintugy fel-
ülőszövetet, turisztalónt, selyemkangarnt stb. gyári áron
küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert
postógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, amelyeket a magánvevő élvez, ha szö-
vetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a
gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek.
Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahü,
figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelés-
nél is, teljesen friss árban.

LEGKITÜNŐBB

MINŐSÉGŰ

DIESEL

MOTOROLAJ, UGYSZINTÉN NYERS-
OLAJ LEGOLCSÓBBAN BESZEREZHETŐ:

UNGÁR ADOLF

A „PETROLEA“ NYERSOLAJIPAR R. T.
:: VEZÉRKÉPVISELŐJÉNél ::
KASSÁN.

Szalmakalap lakk

minden színben kapható

Neumann Gyula

festékkirálynál

Hatvan-utca 8.

3124/1909. sz.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát
képező alábbi bolthelyiség a f. évi áp-
rilis hó 7-ik napján délelőtt 9 órakor
a városháza nagytermében tartandó nyil-
vános árverésen a legtöbbet ígérőnek
bérbeadni fog.

A városház alatti 4. és 5. számú
egyesített bolthelyiség a f. évi május
hó 1-től 1912. évi május 1-ig terjedő 3
évre.

Kikiáltási ár: 2500 korona.

Árverelni szándékozók kötelesek a
kikiáltási ár 10 %-át az árverelő bizott-
ságnál bántapénzüll készpénzben letenni.

A vonatkozó árverési feltételek a
városi számvevői hivatalban a hivatalos
órák alatt 8—1-ig megtekinthetők.

Debreczen, 1909. március hó 29-én.

A városi Tanács.

2768

Donoqán és Somossy

Debreczen,

Kistemplombazár.

Meglepő szép
tavaszi ujdonságok
érkeztek

női divatkelmékben, Voile de laine,
selyem szövetek, ruha vásznakban.

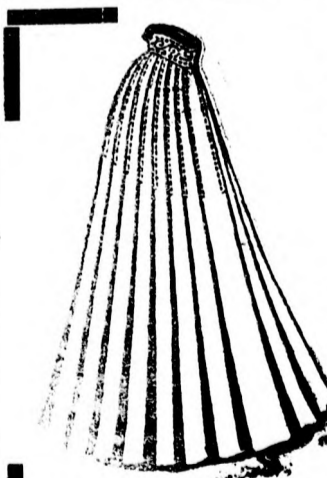
Óriási választék napernyőkben

Uj női-divat áruház

a m. k. Főposta mellett.

ü. v. RÓZSA LAJOS

2721

Divatos angol alj 5 kor.

Tavaszi ujdonságok remek választékban.
Leány-kabátka. Costüm. Pongyola. Raglán.
Paletó. Kimónák. Olcsó árak. Szolid kiszolgálás.

Telefon 5. Telefon 5.

Aratógépeket,
kévekötő, marokrakó és fűkaszállókat a legteljesebb felelősség és kedvező fizetési feltételek mellett szállít olcsóbban, mint bárhol

BAGI ISTVÁN
gazdasági gépműhelye és gépraktára
mint szakértő iparos, díjmentesen felszereli és munkába állítja. Ajánlja továbbá saját talmányu szántóvető fengeri-gépeit csekély 25 koronáért darabonként és általában a legolcsóbb bevásárlási forrás gazdasági gépekben.

Tisztelettel: **Bagi István.**
Kaba.
2266

Tessék ajánlatot kérni.

!! Ruházkodás !!

Egy korona minden női kalap alakítása és diszítése

Ristemplom-bazár

RÓZSÁNÁL.

Női és leányfelöltők, blousok legnagyobb választékban és mérték szerint készülnek

Ristemplom-bazár

RÓZSÁNÁL.

Női angol aljak raktáron 5 koronától feljebb és mérték szerint saját kelméből is készül

Ristemplom-bazár

RÓZSÁNÁL.

Eladó házhelyek!

A vasuti gépjavitó műhely közelében a vámospércsi országút mentén fekvő ugynevezett Nyilas-telepen

házhelyek

valamint felépített munkás lakások kedvező részletfizetésre örök áron kaphatók.

Értekezhetni lehet **Dr. Márton Kálmán** ügyvédnél Piacz-u. 44. szám. Ujfalussy-ház.

Serravallo

Vasas Kina-bora.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon államdíjat és aranyérmét nyert.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények és láb-zók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vér-javitó szer. — Kiválóan jóízű.

Több mint 5000 orvosi elismerő nyilatkozata
Kapható:

J. Serravalló-nál

Triesz-Barcola.

A gyógyszertárakban 1/2 lit. ü. 2 kor. 60 fillér,
1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

Kiadó nyaraló.

Sesta-kerti villa, parkkal ellátva, nagyon közel a helyi vasuti megállóhoz

Kiadó.

Értekezni lehet **Dr. Márton Kálmán** ügyvéd urnál.

A „Debreczen“

motorerőre berendezett nyomdája

Kandia-utca 15. szám alatt.

A legújabb technikai eszközökkel szereltetett fel.

Modern gépek, új betűk s minden más eszköz rendelkezésre áll ahhoz, hogy a nyomda művészies és izléses nyomtatványokat állíthasson elő.

Elvállal könyvek, levélpapír, boríték, eljegyzési értesítők, lakodalmi és bál meghívók s minden a nyomdai szakmába vágó munkálatoknak művészies és izléses előállítását.

Megrendelések a nyomdában és a „Debreczen“ kiadóhivatalában eszközölhetők.

Minták, árjegyzék s költségvetés díjtalan.

A „Debreczen“ nyomda.

Nyomatott a „Debreczen“ könyvnyomdájában, Kandia-utca 15. szám. Telefon 674. szám.